

Fra D. s. F. har vi modtaget følgende bilag til cirkulære nr. 3/1951.

Fred og forstaaelse i verden.

Mere end 5 aar efter den anden verdenskrigs slutning er der endnu ingen virkelig fred. Folkenes forhaabninger om forstaaelse mellem staterne er blevet skuffet. Frygten for en ny krig bliver stadig stærkere. Vældige beløb ofres til militære formaal, medens millioner af mennesker savner det nødvendigeste for en taalelig og civiliseret tilværelse. I det fjerne Østen er krigens kræfter sluppet løs og rammer uskyldige med usigelige lidelser. Nord-Koreas angreb paa den syd-koreanske republik og Kinas aabne støtte til fredsbryderne viser, at kommunisterne ikke betænker sig paa at befæste og udvide deres positioner ved hjælp af militære midler. Naar de skandinaviske lande og Vestens øvrige frie nationer i dag øger deres militære beredskab for at betrykke deres sikkerhed, skyldes det, at den internationale kommunismes aggressive optræden i de senere aar har fremkaldt frygt for en tredje verdenskrig.

Det er livsvigtigt for menneskeheden, at denne udvikling standses, og at der skabes en atmosfære, som muliggør en fredelig løsning af alle foreliggende stridsspørgsmaal. Demokratiernes vilje til at forsvare friheden betyder ingen trusel mod freden. Men dersom de kommunistiske stater nærer frygt for en angrebskrig, bør de angive, hvilke garantier de kræver for deres tryghed. Hvis de er rede til at give den øvrige verden konkrete garantier for dens fred og frihed, bør de ogsaa selv have tilsvarende garantier. Paa dette grundlag bør

enhver mulighed for fredelig ordninger prøves i en aand af oprigtighed og god vilje.

I bestræbelserne for at sikre en fredelig udvikling staar følgende krav i forgrunden:

1. Enhver angrebshandling, med hvilke vaaben den end søges gennemført, og hvadenten den foretages aabent eller gennem støtte til en borgerkrig i et andet land eller paa anden maade, er en forbrydelse mod hele verdens fred og sikkerhed. Alle regeringer maa forpligte sig til ikke at gaa til angreb mod nogen anden stat og til ikke at støtte nogen angrebspolitik. Ved en krigersk konflikt skal kun F. N. afgøre, hvem der er angriber.

2. F. N. udvides til en virkelig verdensomfattende organisation. F. N. bør udvikles til et virkeligt fredsinstrument med mulighed for at afgøre alle mellemfolkelige stidigheder, der truer freden. Alle regeringer skal respektere F. N.s beslutninger.

3. Korea-konflikten maa løses gennem forhandlinger og ikke gennem fortsat appel til vaabnene. Der bør garanteres Koreas folk ret til gennem frie valg under F. N.s kontrol at afgøre sine politiske forhold.

Efter krigens afslutning bør Korea have hjælp og støtte til landets genopbygning.

4. Naar Peking-regeringen har afstaaet fra angrebshandlinger og dermed vist sin gode vilje til fredeligt samarbejde med andre folk, bør Kinas plads i F. N. overdrages til denne regering.

5. Overfor de ikke-selstyrende folk maa der føres en politik, som tilsigter at skaffe dem national og politisk uafhængig. Under F. N.s ledelse bør bestræbelserne for at støtte de underudviklede landes økonomiske udvikling samordnes og yderligere udvides.

6. Freden i Europa kan ikke sikres uden et

frit, selvstændigt og demokratisk Tyskland, som faar sin plads i F. N. sammen med de øvrige nationer. Det tyske folks ønske om et forenet Tyskland maa imødekommes gennem virkelig frie valg i hele landet.

7. Stormagternes løfte om at gengive Østrig dets selvstændighed bør nu endelig indfries.

8. Naar de mest brændende stridsspørgsmaal mellem stormagterne er blevet løst, er der ogsaa dermed skabt forudsætninger for den almindelige nedrustning, som folkene længes efter. Som et skridt paa vejen bør regeringerne enes om, at ingen stat maa have mere end 1 % af landets befolkning under vaaben og ikke udstrække uddannelses-tiden udover 2 aar.

9. Frygten for atom-bomben kan kun fjernes ved, at alle stormagter oprigtig bestræber sig for at løse problemet om en international kontrol med atom-energien. Naar en saadan kontrol er gennemført, skal alle lagre af atom-bomber ødelægges, og fremstillingen af nye bomber forbydes. Saadanne løsninger maa ogsaa genenmføres med hensyn til andre farlige ødelæggelsesvaaben.

10. Det er en væsentlig forudsætning for fred og gode mellemlfolkelige forbindelser, at folkene faar mulighed for at lære hverandre at kende, og at alle hindringer for frie forbindelser mellem folkene fjernes. I en fri og aaben verden maa demokratiet sikres gennem frie valg, gennem ytrings-, forsamlings- og pressefrihed samt gennem forskningsfrihed.

I fuld bevidsthed om situationens alvor retter vi en indtrængende appel til alle fredselkende mennesker om at slutte op om dette program for fred og samarbejde. Det gælder intet mindre end menneskehedens fremtid og civilisationens bestaaen.

Det norske arbejderparti.

Sveriges socialdemokratiske arbejderparti.

Islands socialdemokrati.

Socialdemokratisk Forbund i Danmark.

Landsorganisationen i Sverige.

Arbejdernes faglige Landsorganisation i Norge.

De samvirkende Fagforbund.

Hvad er grunden.

Man hører undertiden, at vort blad skulle gøres mere interssant for læserne, ja vel, men hvis er skylden, medlemmerne, nemlig. I mange aar har man ikke set en eneste artikel fra nogen af vore medlemmer. Ser du aldrig noget? Hører du ikke noget? Eller taler du aldrig med andre kolleger

om tingenes tilstand?. Hører du virkelig med til dem, der ikke tør fremkomme med din mening? Kom kun frem med hvad du har paa hjertet, og der skal nok komme en diskussion i gang. Paa en af vore kongresser blev bladets indhold omtalt, ja vel, ganske vist har vi en redaktør, der maa slæbe det store læs, men det er ikke altid lige nemt at finde paa emner, hvorfor han ganske naturligt efterlyste en medarbejder til bladet, som vi tidligere har haft, men endnu har der ikke meldt sig nogen, vi er dog alt i alt cirka 400 medlemmer, og skulle der virkelig blandt disse ikke findes nogen, der en gang imellem kunne tænke sig at ofre 1 times tid paa at skrive en lille artikel, det ville spore andre til at gøre ligesaa. Et lille bidrag en gang imellem ville højne standarden. — Emner kan der findes mange af saavel faglig som en beskrivelse af naturen, som Danmark er velsignet med i rigt maal.

Maatte denne lille artikel gøre sit til, naar vi næste gang modtager „Giv Agt“, at der da findes en eller flere artikler om dette eller hint, da ville hensigten være naaet.

E. Christensen,
Vejle.

Uddeling af legater fra DSF's jubilæumsfond.

Ifølge jubilæumsfondens fundats skal hvert aars renteindtægt udloddes i portioner à 200 kr., der efter ansøgning kan bevilges til medlemmer af de organisationer, der er tilsluttet De samvirkende Fagforbund, til hjælp ved ophold paa faglige og socialøkonomiske kursus, der arrangeres af Arbejdernes Oplysningsforbund, fagbevægelsen eller dermed beslægtede institutioner i ind- og udland.

Under ganske særlige omstændigheder kan der efter fondsbestyrelsens skøn tildeles en enkelt ansøger indtil 5 portioner for et og samme kursus.

Interesserede maa — gennem deres respektive fagforbund — indsende ansøgning, der skal være fondsbestyrelsen (adresse: De samvirkende Fagforbunds jubilæumsfond, Rosenørns Alle 12, København V.) i hænde inden 1. april d. aa. forsynet med det respektive forbunds indstillingspaategning.

Ansøgningen maa indeholde oplysninger om:

- a) navn
- b) adresse
- c) alder
- d) fagorganisation og medlemsnummer

- e) til hvilket kursus legatet tænkes anvendt
- f) hvem der har arrangeret det paagældende kursus
- g) tidspunktet for dets afholdelse
- h) dets varighed
- i) den med det paagældende kursus forbundne udgift
- j) ansøgerens økonomiske omstændigheder
- k) andre oplysninger, der kan tænkes at have interesse for fondsbestyrelsen ved udvælgelsen.

Endvidere maa ansøgningen være bilagt dokumentation for, at ansøgeren har sikret sig adgang til det paagældende kursus.

Vi beder de tilsluttede fagforbund om paa egnet maade at gøre deres medlemmer bekendt med foranstaaende og at indsende eventuelle ansøgninger hertil *inden 1. april d. aa.*, ligesom vi beder forbundene om at forsyne hver enkelt ansøgning med en paategning om forbundets indstilling til ansøgningen.

P. F. V.

Aksel Olsson. Josef Andersson. P. Jensen.

Stipendier fra

Fondet for Dansk-Norsk samarbejde til ophold i Norge.

Ifølge fondets fundats skal dette bidrage til øget forstaaelse og samarbejde mellem Norge og Danmark paa kulturelle og andre omraader.

Fondets stipendier fordeles efter fundatsen inden for følgende grupper:

videnskaben — skolen — kunsten
kirken — erhvervene — arbejderne,

og ved uddelingen vil der især blive lagt vægt paa, at opholdet sætter paagældende i stand til at gennemføre videregaaende studier, ansøgeren ikke kan gennemføre i Danmark.

Ansøgning om stipendium til studieophold i Norge i stipendieaaret 1. juli 1951 til 30. juni 1952 maa for at komme i betragtning være fondet i hænde senest *6. marts d. aa.*

Ansøgningsskema faas ved telefonisk eller skriftlig henvendelse til fondets sekretariat, Overgaden over Vandet 60, København K., telefon Sundby 2091.

Snart er det sommer!

Sommertiden nærmer sig!

Det er blevet lysere, og der er solskinstimer

enkelte dage, og nu melder ferieproblemet sig.

Det har vist sig ved en række undersøgelser paa fabriker og arbejdspladser, at alt for faa af dem, der har ret til ferie, holder ferie i dette ords egentlige betydning, d. v. s. rejser væk med kone og børn og søger den afspænding fra tidens alvorlige problemer, som det er at rejse ud.

Forklaringerne paa, at alt for faa nyder de goder, som ferietiden giver, er naturligvis i de allerfleste tilfælde vore hjems anspændte økonomi. Men der er trods alt en lang række muligheder, ganske særlig i for- og eftersæsonen, for at faa meget billige ferieophold, saaledes at ferielønnen kan slaa til, i hvert fald til et kortere ophold med familien ude i naturen.

Det er ikke alle, der har raad til en udenlandsrejse, og det er heller ikke alle, der kan rejse langt, men hvorfor opgive paa forhaand, hvorfor ikke undersøge de muligheder, som findes? Dansk Folke-Ferie er jo den organisation, der er skabt indenfor arbejderbevægelsen til at tage sig af disse ferieproblemer, og der er nu udarbejdet et program paa næsten 100 sider med tilbud paa flere hundrede forskelligartede ferieophold, lige fra store spændende udenlandsrejser til kortvarige ophold i sommerbyer.

Det er Dansk Folke-Ferie's haab, at man desuden kan genoptage den gratis ferievejledning, man havde før krigen, gennem hvilken man satte hundredevis af mennesker i forbindelse med bøndergaarde, pensioner, campinglejre o. l. til meget billige priser.

Hvis man er interesseret i at overveje sine ferieproblemer og høre nærmere om alt dette, saa giver vi det raad, at man henvender sig til Dansk Folke-Ferie, Frederiksborggade 42, København K., faar et program og studerer lidt af, hvad der foreligger for denne sommer.

Fra en 3 maaneders studierejse i U. S. A.

Fra den Amerikanske Ambassade modtog De samvirkende Fagforbund en indbydelse til at sende en repræsentant fra fagbevægelsen paa en 3 maaneders studierejse til U. S. A., og undertegnede, der blev udpeget til turen, skal her give et kort referat af mine indtryk fra rundreisen i U. S. A., hvorunder jeg havde lejlighed til at tale med hundredevis af amerikanske arbejdere, fagforeningstillidsmænd, embedsmænd fra statsadministrationen og mange flere. Under min rejse mødte jeg tilfældige

dansk-amerikanere, der alle var glade for at høre lidt nyt hjemmefra.

Efter en fin rejse med flyvemaskine København-London-New York og med tog fra New York ankom jeg den 8. oktober 1950 til Washington, hvor jeg straks meldte mig i den afdeling af statsministeriet, der har med udenlandske gæster at gøre. Da jeg væsentligt var interesseret i at studere de amerikanske fagforbunds struktur og opbygning, arbejdsløshedsforsikring m. m., blev jeg oversendt til arbejdsministeriet, hvorfra min videre rejse rundt i U. S. A. blev arrangeret.

Under mit ophold i Washington i 9 dage var jeg sammen med saavel en tysk som en dansk delegation, der ligeledes var paa studierejse i U. S. A. Sammen med disse delegationer overværede jeg adskillige foredrag om Amerikas sociallovgivning, arbejdsløshedsforsikring, pensionsforsikring m. m.

Gennem embedsmændene i arbejdsministeriet blev jeg introduceret for fagforeningsrepræsentanter fra The American Federation of Labor (A. F. L.), Congress of Industrial Organization (C. I. O.) og den uafhængige International Association of Machinists (I. A. M.). Jeg havde i Washington personlig kontakt med formanden for A. F. L., Mr. Green, og formanden for I. A. M., Mr. Hayes. Formanden for C. I. O., Mr. Philip Murray, fik jeg lejlighed til at tale med under C. I. O.s kongres i Chicago.

Fagforbundene i U. S. A.

A. F. L. har ca. 8 mill. medlemmer, C. I. O. 6½ mill. medlemmer og I. A. M. 600.000 medlemmer. Minearbejderne, der ligeledes har deres egen organisation, tæller 600.000 medlemmer, og desuden er der nogle mindre uafhængige fagforbund. Man regner for tiden med, at der er ca. 17½ mill. organiserede arbejdere i Amerika.

Efter de oplysninger, som jeg modtog i arbejdsministeriet, skulle der i hele Amerika være ca. 62 mill. arbejdere, hvoraf ca. 45 mill. almindelige lønarbejdere, saa man vil heraf kunne se, at fagforeningerne i Amerika endnu har et stort stykke arbejde tilbage, før alle 45 mill. lønarbejdere er organiserede.

American Federation of Labor blev oprettet i 1886, og den første formand var Samuel Gomers. Gomers var født i 1850 i London, og han var 13 aar, da forældrene emigrerede til Amerika. Gomers var formand fra starten i 1886, og indtil han døde i 1924. Gomers er det store navn i amerikansk arbejderbevægelse, og en maaned før jeg kom til Amerika, blev der paa Labordagen, den 4. september, af arbejderbevægelsen afholdt

store festligheder i anledning af 100-aars dagen for Samuel Gomers fødsel.

Paa Labordagen udtalte præsident Green, A. F. L., bl. a. følgende: „For første gang i de sidste 15 aar har der været ført fredsforhandlinger mellem A. F. L. og C. I. O., og disse forhandlinger har været frugtbare. Det er mit haab, at der i det kommende aar vil være mulighed for sammenlutning af den amerikanske fagbevægelse til en enhed, saaledes at den med større styrke kan fremføre arbejderne berettigede krav overfor samfundet.“

International Association of Machinists blev oprettet i 1888, men var dengang hovedsagelig kun for faglærte arbejdere. De var gennem mange aar medlemmer af A. F. L. — udmeldte sig i en periode, men blev igen medlem af A. F. L. og var derefter atter uafhængige. For at gøre organisationerne saa stærke som mulig overfor den naturlige modpart, arbejdsgiverne, har hovedbestyrelsen for I. A. M. enstemmigt vedtaget at anbefale tilslutning til A. F. L. igen, og samtlige medlemmer indenfor I. A. M. skulle stemme om dette forslag i løbet af december maaned f. aa. Der er ingen tvivl om, at resultatet er blevet, at de paany tilslutter sig A. F. L.

C. I. O. har udgivet et specielt fagblad, hvori de omtaler, hvad C. I. O. er, og hvad de har gjort for at faa de store arbejdermasser i U. S. A. organiseret, og de siger bl. a. følgende:

Gennem aarene 1920—30 havde de store industrifirmaer, Ford, General Motor m. fl., været imod, at deres arbejdere blev organiserede. I aarene 1931—1932 og 1933 dalede medlemstallet i A. F. L. fra godt 4 mill. til ca. 2,8 mill. Da organisationerne var svage, havde arbejdsgiverne ret frit spillerum til at nedskære lønningerne, og A. F. L.s slagkraft var ret ringe. Den daværende præsident, Roosevelt, indførte New Deal, og kongressen vedtog National Labor Relations Act i 1935. Denne lov gav arbejderne rettigheder til at organisere sig, uden at arbejdsgiverne som tidligere kunne forhindre dette.

Paa A. F. L.s kongres i oktober 1935 var der adskillige forbundsformænd, der foreslog, at man skulle organisere alle arbejdere, saavel faglærte som ufaglærte, indenfor samme industri i eet forbund, men forslaget blev forkastet.

Den 9. november 1935 dannede forbundsformændene for 8 forbund indenfor A. F. L. en komite for industriel organisation. Komiteen udtalte, at den ikke ville forstyrre de eksisterende faglærte fagforbund, men det var deres hensigt at faa orga-

niseret alle de mange millioner ufaglærte, der arbejdede i masseproduktionen.

Den første store prøve kom C. I. O. ud for, da de skulle organisere arbejderne hos det store gummifirma Good Year. Efter en 6 ugers strejke bøjede firmaet sig, og alle dets arbejdere blev organiserede. Senere kom arbejderne fra radio-og elektricitetsbranchen, staaarbejderne, automobilarbejderne og mange flere med.

Allerede i 1937 havde C. I. O. 4 mill. medlemmer og var stadig meget progressiv. I 1938 afholdtes den første kongres, og minearbejdernes formand, John Lewis, blev valgt til formand for C. I. O.

John Lewis udmeldte imidlertid minearbejderforbundet af C. I. O. i 1940, og siden den tid har minearbejdernes forbund været uafhængigt.

Formanden for staaarbejderne, Ph. Murray, efterfulgte John Lewis som formand for C. I. O.

Da fagforbundene var meget aktive ved de politiske valg, opstod der fra politisk side det spørgsmål, om ikke denne medvirken fra fagforbundenes side var i strid med de gældende love.

I 1946 deltog kun 35% af de stemmeberettigede vælgere i valget til kongressen, og demokraterne tabte mange mandater til republikanerne. I den paafølgende kongres fremsatte republikanerne den saakaldte Taft-Harley Act, og den skadede fagforbundenes indflydelse paa forskellig maade.

En af bestemmelserne i Taft-Harley loven siger, at fagforbundene er pligtige til at offentliggøre deres regnskaber, saaledes at man heraf kan se, at der ikke benyttes midler til politiske formaal.

Alle fagorganisationer i Amerika, der arbejder med valgpropaganda, arbejder med frivillige bidrag fra arbejderne.

Modstanderne af fagforeningerne fortæller bl. a. i deres aviser, at fagforeningsfunktionærerne har fantastisk høje lønninger m. m., men dette modbevises officielt ved, at C. I. O. i deres fagblad oplyser funktionærernes lønninger i samtlige de tilsluttede fagforbund; over halvdelen af forbundsformændene indenfor C. I. O. har under 6.500 doll. i løn. F. eks. har forbundsformanden for gummiarbejderne (ca. 180.000 medlemmer) 7.000 doll. pr. aar. Automobilarbejderne, der tæller 1 mill. medlemmer, giver deres forbundsmand 10.000 doll. pr. aar, og den højst betalte er Ph. Murray, der er forbundsformand for staaarbejderne og præsident for C. I. O., med 25.000 doll. pr. aar.

Indmeldelsesgebyret i de fagforbund, der er tilsluttet A. F. L., er meget varierende, 5 til 10 doll. og helt op til 150 doll. for elektrikere og blikkenslagere. Argumentet for denne høje betaling er,

at den gamle medlemsstab har oparbejdet en mængde goder, og disse goder kan et nyoptaget medlem ikke saadan uden videre faa del i, han maa betale et passende indmeldelsesgebyr. Udlærlinge betaler dog kun et ringe beløb ved deres indmeldelse.

Indmeldelsesgebyret indenfor forbundene i C. I. O. andrager fra 2 til 10 doll., i de fleste tilfælde 5 doll. Det maanedlige kontingent andrager ca. 2 doll.

Saa vel A. F. L. som C. I. O. og I. A. M. har det administrativt meget let med hensyn til at faa deres kontingent fra medlemmerne, idet hovedparten af de større virksomheder indkasserer fagforeningskontingentet. Firmaet faar gennem fagforeningen meddelelse om, hvor meget kontingentet andrager, og fremsender saa det maanedlige kontingent for samtiige arbejdere.

Gennem A. F. L., som C. I. O. og I. A. M.'s hovedkontorer i Washington fik jeg introduktionskrivelser til deres afdelinger rundt om i landet, og af arbejdsministeriet blev min rejse rundt i Amerika tilrettelagt saaledes:

3	dages ophold	i Cincinnati, Ohio,
4	"	" i Beaumont, Texas,
9	"	" i Los Angeles
10	"	" i San Francisco
14	"	" i Chicago
3	"	" i Detroit
3	"	" i Pittsburg
3	"	" i Boston
10	"	" i New York.

Før jeg forlod Washington, fik jeg en invitation til en festmiddag, som blev afholdt af foreningen „The National Committee for Fair Play in Bowling“ til ære for Ph. Murray, C. I. O. og Walter Reuther, formand for automobilarbejderne, samt 2 andre æresgæster. Jeg skal i korte træk redegøre for grunden til, at nævnte fest blev afholdt.

American Bowling Club blev startet i 1895, og gennem tiderne voksede disse klubber sig til store organisationer, der afholdt konkurrencer i udlandet m. m., men det var forbudt medlemmerne at deltage i turneringer, hvor farvede folk deltog. Dette ville medføre eksklusion af den lokale klub. Utallige arbejdere var medlemmer af disse bowlingklubber, og formanden for automobilarbejderne, Walther Reuther, fik den 1. april 1947 samlet en masse repræsentanter fra forskellige klubber til et møde, og paa dette møde blev The National Committee for Fair Play in Bowling startet. Ved American Bowling Congress i 1948 og 1949 forsøgte den nystartede forening at vinde gehør for, at farvede folk skulle have samme rettigheder til at blive

medlemmer af bowlingklubben som de hvide, men dette gik de nævnte kongresser imod. Automobilarbejderne og staaarbejderne (C. I. O.) anlagde derefter sag imod American Bowling Club, og ved en højesteretsdom blev dens love kendt ugyldige, og de fik en bøde paa 2.500 doll.

American Bowling Congress blev holdt i 1950, og der var tilsyneladende ikke meget haab om, at der skulle kunne findes en løsning paa problemet, men de godt 500 delegerede paa kongressen behøvede kun en halv times diskussion om forslaget, og det blev vedtaget med stort flertal at stryge de paragraffer, som forbød farvede folk at være medlemmer af foreningen.

De nye regler skulle træde i kraft den 1. august 1950, og det var paa grundlag af denne sejr, at nævnte æresfest blev afholdt for Mr. Murray, Mr. Reuther m. fl. Der deltog ca. 400 personer i den omtalte fest, og ca. halvdelen af disse var farvede folk.

(fortsættes)

Omkring Lollandsbanen.

Lollandsbanens forhold har i den forløbne maaned været paa dagsordenen for samtlige lollandske by- og sogneraad, og i maaneden forud gav banen stof til mangan en samtale mand og mand imellem.

I intet af tilfældene var det for det gode — tværtimod!

Kommunalbestyrelserne drøftede banens fornyede anmodning om kommunetilskud til realisering af banens moderniseringsplaner, samt den kommunegaranti for kommende aars underskud, som staten har stillet som betingelse for at støtte moderniseringen.

Befolkningen drøftede, hvorfor banens bestyrelse paany havde forbigaaet banens egne tjenestemænd ved besættelse af en af de faa virkelige advancementsstillinger, som banen har. Spurgte ganske naturligt: Var det virkelig nødvendigt at gaa over aalen efter vand? Befolkningen — og andre med den — mente nej, men bestyrelsen mente ja, og det var jo den, og den alene, som havde i sin magt at træffe afgørelsen.

Nu er det maaske ikke helt rigtigt at stille de to ting i realition til hinanden, thi banens personalepolitik har sikkert ikke hverken direkte eller indirekte øvet indflydelse paa kommunalbestyrelsernes stillingtagen til det vidtgaaende økonomiske andragende. Her har helt andre momenter gjort sig gældende.

Men uro om banen har det skabt, og uro er det, Lollandsbanen i øjeblikket daarligst kan taale.

Afgørende for kommunalbestyrelserne var, at Lollandsbanen, hvis aktionærer enten det gaar op eller ned af staten er garanteret et udbytte paa 4 procent af deres aktier, nu ønskede garanti for, at kommunerne i en aarrække, uden at de paa nogen maade fik indflydelse paa banens drift eller dispositioner, skulle dække banens underskud.

Det ville være en favørstilling af hidtil ukendt omfang for et privat selskab, og det ville være at skære for bred en rem af de lollandske skatteyderes rygge. I forvejen betaler de gennem deres statsskat statsbaneunderskud for det øvrige land plus det statsgaranterede aktionærudbytte til Lollandsbanen. Nu ønskede man altsaa tilmed, at de gennem deres kommuneskat skulle betale et underskud, som med den udvikling, banerne er inde i, let kunne komme til at berøre de lollandske kommuners økonomi føleligt. Thi ingen aner jo det mindste om, hvor store underskuddene vil blive.

Kommunalbestyrelserne sagde altsaa langt overvejende nej og befolkningen staar bag dette nej.

Det er indlysende, at banen er kommet i en kedelig situation herved, men det berettiger ikke hverken formand eller direktør til at hælde skidtspande ud over hovederne paa landsdelens befolkning, hvilket de nærmest har gjort i forskellige bladudtalelser i den sidste tid. Hellere skulle de selv i tide have erkendt, at det er for sent at appellere til velvilje, naar det gode forhold allerede er ødelagt. Og det har saavel bestyrelse som direktør medvirket stærkt til, ikke mindst den personalepolitik, der er ført, siden direktør Terp-Lassen satte sig i direktørstolen i Maribo.

Vi har sagt det tidligere, men det bør øjensynligt gentages.

Nu forsøger man at klare vanskelighederne med inddragelse af tog — tilmed dem man for et par aar siden berømmede som billigst i drift —, man bebuder personaleindskrænkninger — og det bliver jo næppe de sidst importerede, der først bliver sparket ud —, og oven i det hele faar befolkningen at vide, at det altsammen er dens skyld. At den har svigtet sin bane, at den skulle faa kærligheden at føle, hvis den fik statsbane o. s. v., o. s. v. Underforstaaet velsagtens, at befolkningen er en samling idioter, som det ikke er værd at drive bane for!

Det er en lidet mandig maade at sno sig ud af vanskelighederne paa. Bare give de andre skylden og glemmer at gribe i egen barm. Monstro det netop — trods det mørke billede, direktøren ruller op — er statsbane befolkningen venter paa, og maaske endog med længsel?

Den vinker jo da ogsaa, naar sandt skal være,

forude og er nærmere end nogensinde, thi naar Lollandsbanen nu maa til at tære paa sine reserver, vil kapitalen vel være spist saa nogenlunde op, naar banens koncession udløber i 1953. Og saa vil staten næppe længere kunne vægre sig ved at give Lolland en trafikordning paa linje med det øvrige land. Vi betaler jo til den i forvejen hernede.

(Loll-Falst. Socialdemokrat i februar).

Danmarks økonomiske status

ved aarsskiftet 1950—51.

Det er umuligt at omtale Danmarks økonomiske stilling ved begyndelsen og afslutningen af aaret 1950 uden at berøre den faglige og politiske situation. — Fagligt stod landet overfor en af de vanskeligste overenskomstsituationer i mange aar, men det lykkedes at komme igennem den uden aaben kamp. — Økonomisk og politisk blev 1950 fuldt af selvmodsigelser. Tilsyneladende hersker der flothed i landet: Der er masser af smør, margarine, piskefløde og sydfrugter paa bordet. Herlige varer blev sat paa friliste, benzinformbruget blev helt fri — med det resultat, at forbruget steg fra 35 mill. liter i oktober 1949 til 44,4 mill. liter i nov. 1950! — Rejservaluta til Schweiz og andre valutahaarde lande blev frigivet, var Danmark da pludselig bleven et rigt land? Ak nej, desværre. De økonomiske tømmermænd vil melde sig med stigende ubehag i aaret 1951. Regeringen Hedtofts advarslar nyttede intet. En række faktorer bidrog til at fælde regeringen, dels en snæver agrarpolitik, dels et ønske om at vælte omkostningerne ved den nødvendige forbrugsnedsættelse over paa arbejderklassen gennem forøget arbejdsløshed, dels handelspolitiske interesser og endelig sikkert ogsaa visse personlige interesser. Det var da naturligt, at de kredse, der ønskede en saadan udvikling, ogsaa maatte tage ansvaret for den.

Pristallet steg 15 points

(fra 179 i okt. 1949 til 194 i okt. 1950), medens det i de to foregaaende aar næsten ikke viste nogen stigning — kun 1 à 2 points. Stigningen var ventet. Den maatte komme efter devalueringen, men den blev meget højere end devalueringen forudsatte. Da devalueringens virkninger var udtømte, kom koreakrigen og satte ny fart i prisstigningerne. Mange faktorer vil bevirke, at priserne vil stige yderligere. Engrospristallet, der i 1949 kun steg 9 points (fra 254 til 263), steg i 1950 med 26 points (til 287) . .

Valutagælden

er som bekendt steget faretruende i løbet af de sidste par maaneder, medens den i 1949 reduceredes en del. I oktober 1949 androg den 447,1 mill. kr., men i oktober 1950 703,6 mill. — Aarsagen er de store prisstigninger paa de importerede varer, medens priserne paa vore eksportvarer snarere er dalet lidt, og Danmarks økonomi og velstand er paa grund af landets relativt meget store udenrigshandel afhængig af et gunstigt forhold mellem import- og eksportpriser. Det første skræmmeskud var tallet for værdien af merimporten i august 1950, nemlig 185 mill. kr. mod 40 mill. kr. i 1949, og stort bedre blev det ikke i september med 91. mill. kr. mod et overskud paa 23 mill. kr. i 1949. Ingen ansvarsbevidst regering kunne se roligt paa disse tal. Frilisteimporten havde sin store andel i stigningen, lagrene blev forøget (hvilket maaske nu kun er et gode), men landet har naturligvis ikke raad til en saadan forøgelse af valutagælden, der naaede op paa den øverste bæredygtige grænse. En nedgang i forbruget blev nødvendig, og det maatte derfor virke som et skridt i den gale retning at frigive smørret. Udviklingen har da ogsaa givet socialdemokratiet ret i dets standpunkt.

Beskæftigelsen bedredes

derimod i aarets løb, hvilket er et af de faa lyspunkter. Det samlede antal ledige androg i oktober 1949 8,7 %, men i oktober 1950 kun 5,4 %. Det er navnlig arbejdsmændenes ledighed, der er gaaet ned, idet den omtrent er halveret siden oktober 1949. Ogsaa den sæsonmæssige arbejdsløshed er dalet. I 1949 steg antallet af arbejdsløse fra 38,335 til 54,002 i tiden september-oktober, men i aar er denne store stigning afløst af et lille fald, nemlig fra 35,642 ved udgangen af september til 34,791 ved udgangen af oktober, men hvis regeringen faar held med sine bestræbelser for at vælte forbrugsnedgangen over paa arbejderklassen, vil ledigheden utvivlsomt stige en hel del i løbet af 1951.

Pengeforhold og statsregnskab.

Kronens guldverdi er uforandret 31,9, medens den før devalueringen var 41,9. — Seddelomløbet, der er et meget godt barometer for det økonomiske liv, viste en betydelig stigning, nemlig fra 1506 mill. kr. i oktober 1949 til 1571 mill. kr. i oktober 1950; det er navnlig paafaldende, efter at det aaret forud havde vist en lille nedgang. (Før krigen androg det 411 mill. kr. Medens priserne knapt er fordoblet, er seddelomløbet altsaa omtrent fire-doblet).

Statsregnskabet viser et stadig mindre overskud aar for aar. Overskudet var i 1948-49 ca. 320 mill. kr., i 1949-50 17,5 mill. kr., idet indtægterne var 2.188,9 mill. kr., medens udgifterne var 2.171,5 mill. kr. Finansloven 1950-51 regner med indtægter paa 2.040,1 mill. kr. og udgifter paa 2.033,5 mill. kr., altsaa et overskud paa kun 6,6 mill. kr. — Budgettet for 1951-52 regner med indtægter paa 2.163,4 mill. kr. og udgifter paa 2.150,9 mill. kr., altsaa et overskud paa 12,5 mill. kr., dog er forsvarets ekstraordinære bevillinger paa ca. 300 mill. kr. ikke inkluderet i regnskabet. Ved direkte skatter indkommer omtrent 900 mill. kr., ved indirekte skatter og afgifter ca. 1460 mill. kr., hvoraf spiritus og tobak hver møder med ca. 400 mill. kr., biler og benzin med ca. 230 mill. kr., toldafgifterne med ca. 130 mill. kr., chokolade- og sukkerskatten ligeledes med ca. 130 mill. kr. — I 1951 vil disse beløb efter vedtagelsen af de nye skattelove stige noget, hvis forbruget holder sig konstant. — En stadig stigende udgiftspost er aldersrenten, der i 1949-50 androg 286 mill. kr., i 1950-51 297 mill. kr. og i 1951-52 anslaas til 320 mill. kr. og som forventes at ville stige yderligere.

Landbruget viste fremgang

i løbet af 1950, idet høsten var særdeles god. Den beregnes at ligge $2\frac{1}{2}$ % over gennemsnittet. I aaret 1949 var den 13 % større end i 1948, og forrentningsprocenten for 1949-50 var 9,0 mod 6,5 aaret forud.

Landbrugsproduktionen som helhed viser stærk stigning. Endnu i 1949 laa indekstallet paa 90 mod 102 i 1938, men i 1950 var det 108 (for de første ti maaneder). Baade mælk, smør og flæsk viser god stigning, medens fremgangen er knapt saa stor for æggenes vedkommende. Svinebestanden stiger stadig. I december 1949 var tallet 3,1 mill., i november 1950 3,6 mill. stk. (mod 2,8 mill. stk. i 1938). Hornkvægbestanden er ogsaa steget (fra 2,949 til 3,044 mill. stk.). Derimod er hestebestanden reduceret med ca. 30.000 stk. Til gengæld er antallet af traktorer steget fra ca. 12.000 til ca. 17.000 i løbet af sidste aar (i 1944 var antallet kun ca. 4.400). Udviklingen med hensyn til ensilagebeholdere viser, at 22,7% af bedrifterne har ensilagebeholdere (mod 16,9 % i aaret forud), og disses rumfang steg fra 1,077,000 m³ til 1,620,000 m³.

Industriproduktionen forøgedes

idet indekstallet var 177 i oktober 1950 mod 150 i oktober 1949 (og 109 i 1938), altsaa en betydelig

stigning. Indekstallet for arbejdstimer i industrien steg fra 150 til 172. Elektricitetsforbruget fra 146,4 til 181,9 mill. kwh.

Byggeriets tempo er faldende

i slutningen af 1950, efter at det i de sidste aar har vist stadig fremgang. De strammere pengeforhold og stigende byggeomkostninger er aarsag hertil. Medens der i de første ti maaneder af 1949 var 22.178 lejligheder under opførelse, var tallet i samme maaneder af 1950 21.478, og sagkyndige mener, at tallet vil gaa betydeligt ned i de kommende maaneder. Ogsaa dette vil bidrage til at skabe arbejdsløshed.

— — —
Som man ser, fordelte lys og skygge sig noget ujævnt over aaret 1950. De ubehagelige skatteforhold steg, godt dyppet i smør, og regeringen vandt „slaget paa flødeskumsfronten“ — ligesom tyskerne under besættelsen, men tiden vil sikkert vise, at det ikke alene er guld, man kan købe for dyrt; det gælder ogsaa smør og piskefløde, og det bliver maaske ikke dem, der nyder godt af de rare sager, som ogsaa kommer til at betale regningen. S.

Personalia.

Afdelingsformændenes opmærksomhed henledes paa naar nye medlemmer optages, da at sende deres fagforeningsbog, som skal være frameldt smedeforbundet, samt deres tydelige postadresse til hovedkassereren.

Naar medlemmer flytter fra et sted til et andet, skal de til det stedlige postkontor anmelde deres nye postadresse.

Afd. 19.

Fyrbøder H. Sørensen er fra den 1. december 1950 forfremmet til motorfører 13.a

Afd. 42. — Dødsfald.

Pens. lokomotivfører Georg Nielsen er den 15. januar afgaaet ved døden.

Rettelse.

I „Giv Agt“ nr. 2 er der forekommet en fejl, som vi beklager; under „Personalia“ afd. 30 Odense-Kertemindebanen staar der: Motorvognsfører A. Fris har faaet sin afsked fra 1. januar 1951. Det skal være motorvognsfører A. Iversen.

Aalborg Privatbaners Begravelses- og Laanekasse den 9. februar 1951.

Forslag til kandidatlisten til bestyrelsesvalget indkaldes herved i H. t. vedtægterne § 12 stk. b. Opmærksomheden henledes paa, at forslag skal være bestyrelsen i hænde senest den 15. marts 1951.

P. F. V.
P. C. Jensen
Formand